

Nambari ya Mtahiniwa _____

SMZ

BARAZA LA MITIHANI LA ZANZIBAR
MTIHANI WA KUINGILIA KIDATO CHA TATU

021

KISWAHILI

MUDA: SAA 2.30

JUMATANO 23 DISEMBA, 2020 MCHANA

MAAGIZO KWA WATAHINIWA

1. Mtihani huu una sehemu NNE (4) A, B, C, na D.
2. Jibu maswali YOTE kutoka sehemu A, maswali MAWILI (2) kutoka sehemu B, maswali MAWILI (2) kutoka sehemu C na swali MOJA (1) kutoka sehemu D.
3. Andika nambari yako ya mtihani katika kila ukurasa.
4. Majibu yote yaandikwe kwenye sehemu zilizoachwa wazi.
5. Majibu yote yaandikwe kwa kalamu ya buluu au nyeusi.
6. Simu za mkononi na vitu visivyoruhusiwa havitakiwi ndani ya chumba cha mtihani.

KWA MATUMIZI YA WASAHIHISHAJI		
NAMBARI YA SWALI	ALAMA	SAINI
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
JUMLA		

Mtihani huu una kurasa 14 zenye maandishi

Ukurasa wa 1 kati ya 14

Find this and other free resources at:

<https://maktaba.tetea.org>

SEHEMU A: (Alama 20)

UFAHAMU

Jibu maswali YOTE katika sehemu hii.

1. Soma kwa makini beti za shairi lifuatalo, kisha jibu maswali yanayofuata chini yake.

Si leo toka zamani, Ana tabu maishani, Yafaa tutizameni, Si leo toka zamani,	mkulima mtu <u>duni</u> , tena hapewi thamani, kisha tuyachunguzeni, mkulima mtu duni.
---	--

Jogoo linapowika, Mkulima huamka, Bila ya kupumzika, Si leo toka zamani,	kokoriko mitaani, jembe lake mkononi, hufika kwake shambani, mkulima mtu duni.
---	---

Tena mvua na jua, Mkulima huugua, Mimea <u>kupalilia</u> , Si leo toka zamani,	humwangukia mwilini, kwa kazi kuithamini, kukwepa umasikini, mkulima mtu duni.
--	---

Wakaazi wa mjini, Na viongozi nchini, Sijui kakosa nini? Si leo toka zamani,	na wafanyakazi pia, huduma awapatia, thamani kutomtia, mkulima mtu duni.
---	---

Maisha ya mkulima, Haonji malazi mema, Wenye baba na yatima, Si leo toka zamani,	humalizika tabuni, kila siku vibandani, wote wako mashakani, mkulima mtu duni.
---	---

Starehe kwa ujumla, Maji safi ya muala, Aliyezichuma <u>hela</u> , Si leo toka zamani,	zinaishia mijini, njia na umeme ndani, ni mkulima shambani, mkulima mtu duni.
--	--

Dharau wakielewa, Mkulima <u>ang'amua</u> , Hapo ndipo tutajua, Si leo toka zamani,	kuna hatari mbeleni, naye akae mjini, mkulima naye nani, mkulima mtu duni.
---	---

MASWALI

- a) Ni jambo gani kubwa linalozungumzwa katika shairi hili?

- b) Eleza jitihada mbili (2) anazochukua mkulima ili kupambana na umasikini.

- c) Bainisha tofauti iliyopo kati ya maisha ya mjini na vijijini.

- d) Onesha athari inayoweza kujitokeza endapo jamii haitomthamini mkulima.

- e) Eleza maana ya maneno yaliyopigiwa mstari kama yalivyotumika kwenye shairi ulilolisoma hapo juu.

---

2. Fupisha shairi ulilolisoma hapo juu kwa aya moja (1) yenye maneno yasiyozidi ishirini (20).

SEHEMU B: (Alama 30)

SARUFI NA MATUMIZI YA LUGHA

Jibu maswali MAWILI (2) katika sehemu hii. Swali la TANO (5) ni la lazima.

3. a) Toa mfano mmoja (1) kwa kila kielezi cha namna kifuatacho.
- i) Kielezi cha namna kikariri.
- _____
- ii) Kielezi cha namna kiigizi.
- _____
- b) Tumia maneno yafuatayo yasimame kama vivumishi katika sentensi.
- i) Wangu
- _____
- ii) Wale
- _____
- c) Ainisha maneno yanayounda tungo zifuatazo.
- i) Kaka Ali anacheza bao.
- _____
- ii) Hapa si pazuri.
- _____

d) Geuza sentensi zifuatazo katika kauli ya kutendana.

i) Mzee alimpiga mwanawe.

ii) Askari alimshika mwizi barabarani.

e) Fafanua kwa kutumia mifano aina zifuatazo za unominishaji.

i) Nomino kutokana na kivumishi.

ii) Nomino kutokana na kitenzi.

4. a) Nyumbua maneno yafuatayo na kuunda maneno manne (4) kwa kila neno.

i) Omba

ii) Zima

b) Andika visawe vya maneno yafuatayo.

i) malengo

ii) kuwasili

- c) Tofautisha kwa kutumia mifano dhana ya shina na mzizi katika neno.

- d) Eleza faida mbili (2) za kuongeza istilahi na msamiati katika lugha ya Kiswahili.

- e) Andika dhima mbili (2) za kiambishi awali **"a"** katika neno "anapendeza".

---

5. a) Bainisha mambo makuu mawili (2) yanayosababisha mitindo mbalimbali ya lugha.

- b) Taja hasara mbili (2) za misimu katika lugha.

- c) i) Nini maana ya mawasiliano?

Nambari ya Mtahiniwa _____

- ii) Eleza dhima mbili (2) za lugha katika mawasiliano.

- d) Onesha mambo mawili (2) yanayosababisha utata katika lugha ya Kiswahili.

- e) Andika kifupisho kinachotumika katika Kamusi ya Kiswahili Sanifu kwa kila neno kati ya maneno yafuatayo. Nambari moja (i) imetumika kama mfano.

NENO	i) kwa mfano	ii) kidini	iii) aghalabu	iv) Fizikia	v) kama vile
KIFUPISHO	k.m				

SEHEMU C: (Alama 30)

FASIHI

Jibu maswali MAWILI (2) katika sehemu hii. Swali la SITA (6) ni la lazima.

6. Tunga igizo fupi linalohusu mapambano dhidi ya udhalilishaji wa watoto.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

7. a) Tegua vitendawili vifuatavyo.

i) Nina ng'ombe wangu nisipomshika mkia hali majani.

_____

ii) Kisima kidogo kimejaa changarawe.

_____

b) Bainisha vipengele vya fani vilivyotumika kuunda methali zifuatazo.

i) Siri ya mtungi aijuaye kata.

_____

_____

_____

ii) Bandu bandu humaliza gogo.

_____

_____

_____

c) Andika mambo mawili (2) muhimu yanayohitajika wakati wa uwasilishaji wa fasihi simulizi.

_____

_____

_____

d) Taja nyenzo moja (1) muhimu inayotumiwa na msanii kwa kila tanzu ya sanaa ifuatayo.

i) Ufinyanzi

_____

ii) Fasihi

_____

e) Fafanua kwa mifano tamathali za semi zifuatazo.

i) Sitiari

_____

_____

_____

ii) Tashihisi

---

8. a) Eleza jinsi gani fani na maudhui hutegemeana katika kazi ya fasihi.

---

b) "Uhifadhi wa kazi za fasihi simulizi kwa njia ya kompyuta unaweza kuleta matokeo hasi na chanya". Thibitisha kwa kutumia hoja mbili (2) kwa kila upande.

---

c) Onesha sababu mbili (2) za kuhakiki kazi za fasihi.

---

d) Eleza kanuni zifuatazo za utunzi wa mashairi ya kimapokeo.

i) Muwala

---

ii) Utoshelevu

---

e) Taja sifa mbili (2) za ngano.

SEHEMU D: (Alama 20)

UANDISHI

Jibu swali MOJA (1) tu katika sehemu hii.

9. Eleza mambo matano (5) ambayo mwandishi wa Insha anatakiwa kuyazingatia ili kuifanya Insha yake kuwa bora.

AU

Andika Insha ya maneno 120 hadi 150 ukitetea hoja inayosema “Kuelimika kwa mwanamke ni kuelimika kwa jamii nzima”.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

-
- This image shows a full page of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for handwriting practice or general writing. There are no margins, text, or other markings on the page.

This image shows a full page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for writing. There are no margins, text, or other markings on the page.

<https://maktaba.tetea.org>